

# TELEGRAPFULU ROMANU.

Nr 71. ANULU XVII.

Telegrafulu este de două ori pe săptămâna: joi și Duminică. — Prenumerata se face în Sabiu la expeditorul foie pe afara la c. r. poste, cu bani gata prin scrisori francate, adresate către expeditor. Pretinul prenumeratului pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. sau pe o jumătate de anu 3. fl. 50. Pe gră celelalte părți ale Transilvaniei și pen-

Sabiu, în 7/19 Septembrie 1869.

## Avisu.

Se aduce la cunoștința publică, ca cările scolare „Drepturile și datorințele civili”, precum și instrucțiunile pentru Invetitori au său de sub tipăriu, și pretiul loru, că să alu celorulalte cărți scolare prescrise pentru școalele populare din Mitropolia noastră gr. or. este urmatorul:

Nr. cur.	Numele cărțiloru	legate xr.	nelegate xr.
1	Abecedariul dñu Z. Boiu	24	20
2	Abecedariul nemtișescu	20	14
3	Aritmetică cu cifre	25	20
4	Bucovina	20	16
5	Cartea de grădini de dñu Dr. Vasiciu	50	46
6	Cartea I. de ceterie de dñu Z. Boiu	40	30
7	II.	30	25
8	Computul "D. Prof." I. Popescu, legat	1 fl.	
9	Catechismul micu	20	16
10	" bogatu	50	44
11	Drepturile și datorințele civili	20	16
12	Elementele Geografiei	30	25
13	" Istoriei universali	30	25
14	" Istoriei naturali	30	25
15	Gramatica rom. de d. Par. Sav'a Popoviciu Barceanu	50	40
16	" " d. Nic. Mihaltianu pentru II clasa	10	—
17	" " " pentru a III cl.	16	—
18	" " " " pentru a IV cl.	24	—
19	Istoria biblica cu icono	25	20
20	Instrucțiune pentru Invetitori	20	—
21	Orologieriu — Ceaslovu	75	60
22	Octoichulu micu	75	60
23	Manuicuzere pentru Invetitori la Abecedariul	24	20
24	Manualu de limb'a rom. de Invetiat. Bellisimiu	20	18
25	Patru tabele mari de litere, laolaltă	40	—

Directiunea Tipografiei archidiecesane.

## La reorganisarea comunelor in fund regescu.

Amu vediutu ca comitele fundului regescu păsesc seriosu la reorganisarea comunităților de sub jurisdicțiunea sea. Vedem in urma cătă purtare de grigia dovedescu barbatii inteligenți ai sasiloru, invetându pre poporul sasescu cum sa-si aléga pre acel membru in comune, căroru vinu a se increde afacerile comunelor, cari cei alesi au să le pörte in numele alegatorilor. Este firescu lucru ca cu acestu prilegiu cea dintâi privire trebuie indreptata asupr'a barbatiloru, cari prin purtarea loru onesta, iubitoria de adeveru și dreptate documentează vointia tare de a inainta binele communalu in genere și in specia.

Noi inse că români mai avemu și alta detinția. Esperint'a cea indelungata ne-a aratutu și ne arata inca, ca déca betrânnii nostrii, pote din nefavorirea impregiurărilor politice, pote și din prea putien'a energie a loru nu si-au intrebuintatul dreptile continuu — an venit u și tempuri de acele unde amu fostu eschisi dela totă afacerile publice.

Astadi iéra ne e deschisa, celu putinu calea de a intră spre a luá parte la acele.

Greutătile ce ni le facu legile și dispusetiunile și pote și favoririle altor' a sa nu inspiamante pre nimenea și sa-lu respingă dela alegorile ce se voru face. Si déca arată cine-va valoarea dreptului seu, săra de a-lu ajunge, inca e unu folosu. Pentru ca pune unu picioru in scara și la a dou'a ocazie se aventa și eu aln doilea.

Nu ne intindem la argumente multe spre intarirea, ca este bine a nu ne arată indiferinti si cu alegorile comunali, ci dicem ca aceste suntu togm'a asi de demne de apreciului că și ori care atele. Ele suntu incepntul și basea vietiei publice și relativu in representantile comunali se pertractea interese asi de insemnat că si in alte representantie mai mari.

Credem ca publicul nostru respectiv nu va trece cu vederea cuvintele noastre.

## Eveneminte politice.

Incepemtu revist'a evenemintelor astadi cu o impregiurare imbucurătoră. Acést'a e ca diet'a Bucovinei a introdusu și limb'a română pre lângă cea nemtișescă in totă afacerile ei. De si lucrul e firescu și de si in o tiéra romanescă cum e Bucovina se cuvenea ca limb'a română sa fia din capul locului in dieta și in totă afacerice publice ne bucurămu de acquisitiunea ce o au facutu reprezentanti dietali de naționalitate română, pentru ca e o dovăda de progresu in vieti'a publica naționale in o tiéra, unde elementul român eră mai amenințat pana de curendu.

Dietele cisalitane voru fi pâna acum totă deschise. Despre cea din Boem'a și Galici'a se dicea ca se voru deschide prin „mesagiuri imperatesci.“ Inca nu se scie de s'au intemplatu asiá séu nu, scimu inse ca unele oficiose din Vien'a au trasu la indoiala impregiurarea amintita mai susu dela prim'a vestire ce a petrusu in publicu.

Palacky și alti berbati ai boemilor au publicat unu manifestu cătra poporul boem, prin care lu provoca sa ia parte la alegorile supliniōrie in dieta, pentru că sa dovedescă ca națiunea cehica e statonica in politic'a ei. Alegorile aceste la ori ce intemplare suntu interesante.

Se vorbesce de unu tempu de modificatii in ministeriul ungurescu. Se acceptă realizarea loru.

Că unu sierpe de mare, dice „N. Frb.“, se radica ierasi faim'a ca monarhulu Austro-Ungariei se va intalni cu regele Prussia. Oficiosele pasiescu resolutu contra acestei faime și a tuturor de felii lu acestei și sustinu că faima, ele nu au altu scop decât de a strică relatiunile intre Austria și Prussia.

Vorbirea principelui Napoleonu, rostita in se-nat spune „Gaz. d. Col.“ ca va fi in brosura. Astadi se adange, ca se va tipari in tipografia imperiale. Acést'a aru si o dovada noua la presunerea, cumca a câștigatu aprobarea împăratului, și mai bine disu, ca principale a vorbitu cu consensul verului seu. Dealtumintre lucru e forte naturale. Se pote trage la indoiala, déca a trei'a séu a patr'a incercare, ce se va face cu regimulu

tro provinciale din Monarhia pe unu anu 8 fl. era pe o jumătate de anu 4 fl. v. a.

Pentru princ. și teri straine pe anu 12 p. 1/2 ann. 6 fl. v. a.

Insetorile se plasează pentru

intre 6 óra cu 7. er. și 8. er., pentru

a dou'a óra cu 5 1/2. er. și pentru

trei'a repetito cu 3 1/2. er. v. a.

parlamentarui, va fi încoronata de unu succesu mai fericitu, decât incercările de mai înainte; insse siindu ca Napoleonu III a purcesu odata pre calea acést'a, a fostu potrivită impregiurărilor, că sa caute a delatură de la sine suspiciunea, că nu aplică reformele cu sinceritate. Tienu'a și vorbirea principelui au fostu destinate a da dovada despre sinceritatea lui — și sp̄e a face pre vorbitoriu totudeodata posibilu pentru totă eventualitate.

Asiá intielegu lucrul si dūarile cele engleze totē.

Imperatés'a Eugeniu'a dura totusi va caletori in Orientu. La Constantinopole spunu sciri de acolo, lucru cu totă mânila la prepararea comoditătilor si placerei imperatessi, pre cătă tempu va petreco acolo. Fiindu ca caletori'a acést'a era de multe părți trasa la indoiala unu diurnal ce e inspirat din impregiurimea imperatessi, viendu sa faca lumeni in cestiuenea acést'a vorbesce afirmativ in modulu urmatoriu: Imperatés'a plecându in 20 séu 21. a. l. din Saint-Cloud va merge pre drumulu de feru la Veneti'a; de acolo va pluti la Corso, unde o va salută regele Elinilor si va dejună cu dâns'a; apoi si va continua drumulu prin Aten'a, unde va petreco o di, pâna la Constantinopolu. In capital'a turcesca va petreco imperatés'a cam o septamâna, apoi mergendo prin Rodu, Alessandria, Cairo, Teb'a după o abatere la alu doile cataractu alu Nilului va sosi in Port-Said, spre a participa la deschiderea canalului de Suez si in fine se va reîntorce prin Malta, Brindisi si Neapole.

Dūariala „Public“ a intielesu cu machinire, ca după decisiunile cele mai noue corpula legislativu se va conchiemă numai pre incepntulu lui Decembre, de nu chiar pre incepntulu lui Ianuaru, asiá că linea sesiunii extraordinarie din 1869 se tréca in sesiunea ordinaria din 1870. Afirmaarea acést'a se pare ca e basata numai pre o presupunere a lui Dréolle, carele abia astăpta sa-si vedia alegerea sea verificata.

Sultanul din Constantinopole, că mare padisahu, e forte rigorosu cu vice-regele Egiptului. Temere celor dințăi, că cestu din urma sa nu-i crăsea preste capu pote ave urmări curiose pentru pacea lumii. Vice-regele s'a purtatu forte placabilu dela ivirea conflictului incocé ba a mersu mai pâna a se umili. Intr'aceea sultanul nu se satură intru a incercă asupr'a vice-regelui pretensiuni si mai umilitorie. Asiá in tempulu din urma astămu ca sultanul a pretinsu:

1. Armat'a egipténă sa se reduca la 18,000 de fectori. 2. Puscile cu acu cele toguite de regimulu din Egiptu, cele primele să se asta inca in lucru trebuie sa se vendă, incătu trecu preste numerulu recerutu spre armarea celor 18000 de fectori. 3. Năile Egiptene cele cuirasate asemenea trebuie vendute. 4. Bugetul Egiptului trebuie asternutu sultanului in fiecare anu spre aprobaare. 5. Vice-regelui nui este iertatu a schimbă nice unu felu de impartasiri cu regimile esterne, fără de a insciintia indată pre Pórt'a despre acestea. 6. Vice-regele nu pote incheia nice unu contractu de imprumutu streinu fără concessiunea Turciei. 7. Tansimatul trebuie adusu in Egiptu in desevarare. 8. Dările din Egiptu trebuie reduse pâna la pusetiunea, ce era pre timpulu suirei pre tronu a vice-regelui. 9. Vice-regele sa nu pote pronuncia, sentint'a nice pentru pedepsa de moarte nice pentru essilu, nice pentru confiscatii de bunuri, fără aprobarea sultanului. 10. Uniform'a miliei din Egiptu sa fia cea turcescă.

Cord'a e asi de intinsa incătu se pote rupe si e forte problematicu déca pórt'a va fi in stare sa supôte lovitur'a ce aru pote capată preste nasu in unu asemenea casu. Europa carea a galvanizat de atatea ori acesta imperiu putredu, pote aru

caută cu multiamire la aprinderea unui conflict între Constantinopole și Cairo căci în modul acesta aru scapa pre usioru de turcii din Europa și aru regulă o cestiu, ce astăptă de multu a fi regulată — a orientului.

Foi'a cea oficioasa din Berlinu „Die Post“ afișează conditiuni de forțe crudele și denuncia ierarhii pre cancelariulu imperialu alu Austriei, carele, că în totu loculu și acela si-a varită cod'a. Dreptu dovădu la acăstă aduce înainte foi'a berlineza, ca contele Beust a sfatuitu pre Khedivul sa ceda! La scesea uita „Post“, ca contele Beust a datu asemenea sfatu și în Constantinopole și ca Francia și Englter'a au facutu asemenea și în Constantinopole și în Alessandri'a, că și cancelariulu imperiului austro-magiaru. Dar ce-i pasa „Postei“ de acăstă! Austria inca a ajutat, de aceea iera nu are odata dreptu.

In 13 Septembrie n. s'a tienutu in scaunulu Orastiei adunare scaunale sub presiedintia judeului regescu Ignatiu Nagy. Obiectele pertractării au fostu:

1. legea despre numerarea populației. Presiedintele facându cunoscutu, ca in 3 Ianuariu 1867, se va incepe in tota tierei numerarea populației, cu carea va fi impreunata și numerarea vitelor, adăuge, ca acăstă nici decum nu se intempla pentru marirea darei, ci pentru adunarea de date statistice, de aceea fiacare proprietariu e datoru sub pedepsa de 20 fl. v. a. a arată vitele. Pentru elaborarea acestor lucărări statistice s'a si alesu in cele mai multe sate judii comunali, dându-lise de ajutoriu notarii comunali cu preotii deosebitelor confesiuni. — De presedinte la acăstă lucrare scaunale s'a alesu d. senatoru Ioanu Balomiru și de vice-presedinte Andreiu Gönczy.

2 In loculu dlui Iosif Leonhard, care s'a fostu alesu in adunarea scaunale trecuta de consiliariu scolariu, s'a alesu d. V. Schulleri.

3. Dlui Friedericu Leonard, preceptorul la casa națională săsească pentru serviciile de mai bine de 40 de ani, i s'a asignatua pensiunea intréga.

### Conferinție invetiatorilor

din tractul I și II alu Sabiu lui, tienute in 27 Augustu 1869.

(Inceputul la 8 1/2 ore înainte de amedi.)

Dupa celebrarea serviciului dñeescu in capela din cetate, adunându-se membrii conferințierilor dimpreună cu Rvrss. dd. Protopopi Ioanu Panoviciu și I. Hanini'a se facă invocarea spiritualui săntu prin cântarea: „Imparat cerescu“.

Dupa acăstă ia cuventul Rvrss. d. Protopopu Ioanu Hanini'a și arată in ună cuventare mediușă și potrivita necesității inevitabile a întrunitelor invetatoresci precum și scopulu, ce trebuie să se ajunga prin ele. Accentuă mai departe că, deși întruniturile acestea pote pâna acum nu au produs un rezultat giganticu, totusi folosulu, ce va, și trebuie să se rezolveze, nu se poate trage la nici o indoielă. Aduce apoi la cunoștinția conferinției o harhia a Esc. Sele Par. Archieppu și Metropolitul Andreiu Bar. de Siaugun'a dto 12 Dec. a. c. Nru. cons. 1372 prin care înaltu același ișt arată multiamirea cu rezultatele conferințierilor anului trecutu.

Totodată face Rvrss. d. cunoscutu ca temele propuse in conf. anului trecutu de substratu pentru conferinție an. acăstă nu se potu luă la pertractare, de ăre-ce referințele actuali au adusu ca și necesitatea imperativă de a se face obiectu alu pertractării cările edate de par. parochu la capela din Sabiu și prof. la instit. archidiocesanu ped. teol. Zacharia Boiu, și Instrucțiunea cea nouă pentru invetatori indigitate in harhia sub dto 21 Iuliu a. c. nr. cons. 780.

In urmă a acestor apoi dechira siedintele conferințierilor invetatoresci ale tract. I și II de deschise.

Suspendendu-se siedintă apoi pe 5 minute pentru de a se consultă membrii despre persoana, care să se alăgă de conducătoriu, conferință dechira apoi cu unanimitate pre par. parochu din cetate și prof. la inst. ped. teol. archidiocesanu Zach. Boiu că autorulu acelu manuale do conducătoriu și alese o deputație de trei membri din sinulu sea, spre a aduce acăstă la cunoștință susu meniuatului d. și alu invită in numele conf. a primi acăstă insarcinare. Neafându însă acăstă deputație pre domni' sea acasă (?), su alesu de conducătoriu d. Daniilu Popoviciu Barcianu,

directorul la scolele normale din Res'nari, iera de secretari pre dd. Demetriu Iosofu invetatoriu in Resinari și Ioachimu Munteanu invetatoriu dirigintu in Tisca.

Ocupandu-si oficialii locurile loru, se purcede la conscrierea invetatorilor ambelor tracte, aflându-se dintre cei 56 de invetatori ai acestor 2 tracturi, 39 de fată.

### Luându apoi cuventul

Dlu Conducătoriu arata prin ună cuventare plina de invetaturi, ponderositatea cea mare a sciintielor reali in genere, și pentru noi români indeosebi. Spune ca de vre-o 20 ani incóce s'au schimbă circumstările, și prin urmare și relatiile și condițiile vietii noastre; ca alte popore, și chiar și cele conlocuitoare cu noi, ne-au întrecoptu pre noi in multe privințe, și că, deca nu vremu, că noi se remanemu cu totulu indereptu, și că altii să se bucură de ostenelele noastre, apoi să ne punem tôte puterile, că să tienem rostu cu ei și să pasfmu înainte, căci numai asiă ne vomu asignă viitorulu. Cu deosebire recomenda latirea progressiva intra tinerime și asiă in poporu a acestoru sciintie reali. Arăta că d. e. cunoștințele geografice suntu de mare importantia, căci e constatatu prin esperintia ca cu clădirea drumului ferat in patria, negotiul la care și noi români avem parte marisioră, ia dimensiuni totu mai mari aduce folose totu mai multe, cari insa fără cunoștințe geografice, potu suferi scaderi însemnante; asemenea se pote acăstă și prin necunoscentia elementelor macaru, ale istoriei naturale și ale fizicei. Din aceste considerații dar recomanda cu tota seriozitatea introducerea elevilor in aceste cunoștințe reali, in tota extensiunea loru și in forma strictu sistematica, ci amesuratu capacitatea elevilor, și juristilor locului.

Deacă trece le manualele mentionate cari tracătă despre acele obiecte facendu unu conspectu generalu asupra manualelor de geografie, istorie patr. și univers. și aratându-mi in in lineaminte generali și formă metodico-didactica intru propunerea acelora in scolele noastre poporale și capitale, dupa principiul pedagogicu : dela cunoscutu la necunoscutu, dela ce e aproape la ce e mai departe d. e. in ist. nat dela animalele laptătoare, la paseri, pesci, amfibii, vermi etc., dupa densulu ia cuventul

Inv. Bancila, a cărui parere merge intracolo ca sa se alăgă 4 comisiiuni, cari să-si castige o idee mai lămuritoare despre acele manuale, și apoi in sied. urmatore sa refereze conferinței despre densele.

Presedintele R. D. I. Hanni'a e de parere, ca deore-ce comisiunile rapescu timpu pre multu, aru și mai consultu, ca insa-si confer. se fia comisiiune și se purcădă deadreptulu la pertractarea singurăcelor manuale ceea ce se și promese cu majoritatea preponderanta.

In urmă a conclusului acestui a dăra sa ia in pertractare „Cartea de cetire“ (Sect. I.) la care luara parte activa mai multi dintre membrii conf. cu deosebire invetatorulu Bancila și conducătorulu, arătându ca fiacare bucată de cetire sa se cetăscă mai antâi de către invetatorulu, cu voce respicata, cu privire la interpuñiuni, și la intielesulu logicu internu, apoi se o propuna invetatorulu liberu fără carte, in tota privință de modelu, dupa aceea sa pună pre mai multi scolari a o ceti și ei asemenea. Mai departe sa se purcădă atâtă la explicarea intielesului cuvintelor necunoscute și a schimbărilor acestoră, cătu și la explicarea lucrurilor, incănumică sa nu remâna scolariului necunoscute. Dupa acăstă sa se cetăscă inca odata din partea scolariilor, și apoi prin intrebări corespondiente sa se aduca cu incetul, ca și densi sa o pote spune cu cuvințele loru, asiă incătu se pote fi intielesa de către auditoriu. Sub decurgerea acestei pertractări avu conf. fericirea deosebita de a putea salută pre inaltu ospe Escl. Sea Archiepp. și Metropolitul nostru Andreiu, carele nu au pregetat de a se infacișia, pentru de a vedea fructul ostenelelor Sele, depuse pre altariulu scolei și alu bisericiei. In presentă rarul ospe se cetira și explicarea mai multe bucati de cetire din partea invetatorilor.

Escl. Sea accentuă cu deosebire cetirea respicata bineintonata a Inv. Chircă și adăuge ca și elevii sa fia condusi a ceti in modulu firescu alu vorbirei, pazindu cuvenitele interpuñiuni.

In fine accentuă conducătorulu necesitatea neevitabile da a se perfectionă invetatorulu in propunerea invetamentului prin preparații conscientiose, căci numai astfelu se va putea implini după cu-

vintia laudabilă și gravă chiamare a unui invetatoriu. Cu acestea se încheia siedintă 12 1/4 ore înainte de amedi, prefigindu-se siedintă urmatore pre 3 ore după prânz in aceea-si dî

Unu corespondinte ne relationează despre conferinție invetatoresci din tractul Dobru, tienute in 26, 27 și 28 Augustu sub presidiul Par. Aronu Ilie (fiindu dlu protopopu impedeatul de boli) și sub conducerea invetatorului Petru Fogarasi. Obiectele de pertractare au fostu articulii de lege și cercularie, cari privescu trebile scolare și cările cele de nou introduse.

S'a adusu concluzulu, că invetatorii să-si primește lefile sele de acătă inainte prin parochu iera nu prin jude, fiindu ca scolele confesiunale nu suntu de locu amestecate cu afacerile comunale.

Venindu la cărti s'a escutu o desbatere incordata despre Geografie. Conducătorulu Petru Fogarasi observă, ca la propunerea Geografiei suntu de lipsa neaperata mapele și sa se ia deosebita considerație asupra patriei. S'a oțarită a se luă acestu obiectu de nou la desbatere in siedintă fizică din 13 Noemvre a reuniunei fundaționale a invetatorilor din acelu tractu. Mai departe continua corespondințele :

Dlu din 28 au avutu cea mai mare însemnatate, pre acăstă dăi s'au indatorat să din tota comună sa fia de fată judele comunale cu doi membri din comitetele parochiale, — (in tractul Dobru parochie suntu organizate in urmă regulamentului constatatu in sinodulu din 1864) in acăstă dăi s'au tienutu computul reuniunei fundaționale, — in acăstă fundație au participat invetatorii conformu § 13 din statute 40 fl. 30 xr. v. a. și anume : dela Esc. Sea preșantitul nostru Archieppu și Metropolitul Andreiu Br. de Siaugun'a 10 fl. — Prin pr. on. d. Ioane Petricu Protop. in Brasovu au incurso 7 fl. și adeca : dela dnia sea pentru totu-deun'a 2 fl. dela onoratul parochi Andronicu 1 fl. Nicolau Comisia 1 fl. Nicolau Crisbasianu 1 fl. Ioann Popescu 1 fl. și Alessiu Popoviciu 1 fl. — Prin on. d. I. Tipeiu protopopu in S. Sebesiu 4 fl. și anumitu : dela dnia sea 1 fl. dela d. Danilu Massimilianu fostu inv. 1 fl. dela d. Ioanu Paraschivu vice-notariu magistratului 1 fl. și dela par. Damianu Mogă preotu in Sasiori 1 fl.

— Acestea binefacători s'au adusu multiamita protocolaria, și li s'au rostitu unu întreiu să trăiescă.

— Pre lăngă acăstă suma au incurso dela următorii dd. din locu și giura, că membri ordinari și onorari, — dela dd. Dimitrie Lacatusu notariu 2 fl. Tom'a Anuciu notariu 2 fl. Petru Trifu jude in Mihaescu 1 fl. Iosifu Fluerasiu jude 1 fl. — dela parintii parochi Aronu Ilie 1 fl. Tom'a Criste 1 fl. Sofronie Olariu 1 fl. și Petru Petroviciu capelanu 1. fl. forte putinu dela acești din giuru, numai dela 3 parochi și unu capelanu, dela doi notari și doi jude!! — In fine dela inv. Serasim Hădanu că mulță pentru neparticiparea la conferinție 3 lunarie ; și a unei siedințe extraordinarie tienuta numai pentru cauza densului 5 fl. 50 xr. laolalta s'au adunat 76 fl. 80 xr. — s'au elocat in casă de pastrare din Sabiu 30 fl. — Sigilulu reuniunei 4 fl. 65 xr. — suntu a se elocă 42 fl. 15 xr. — prin urmare fundație are in primul anu 72 fl. 15 xr. Se mai astăptă dela mai multi domni protopresviteri căroră li s'au tramis statute ale reuniunei, insa pâna in presentu nomai dela susu mentionatii dd. ni s'au tramis ajutoriu, — iera din partea pr. on. d. prot. Zacharia Boiu din Sighișoră au impartasit, precum : in tractul d-sele tienendu consultare in privință de acăstă a s'au decisu a nu participa nici măcar la acăstă fundație, din cauza § 20. — Observări s'ară pută face multe ; — Par. prot. cu respectivii ce au adusu acea decisiune, binevoiescă a ceti și § 21.

Sau adusu la valoare de conclusu, ca in venitoriu invetatorii din tractul Dobru voru participa in acăstă fundație 2% — invetatorulu Serasim Hădanu in intielesulu § 9 din statute s'au eschisul din sinulu reuniunei, că unu oponentu, și nevoitoriu a participa la fundație in intielesulu §§loru 13 și 14. la radicare unui monument repausatului invetatorului Inocentiu Munteanu in Ilia unde e immortatul, cu care ocasiune, pre lăngă 2 fl. ce au datu dlu Visarionu Romanu fiindu in Dobro, cu acăstă ocasiune, au mai contribuit si altii laolalta in suma de 16 fl. 30 xr. e speranța a se adună mai multu, și atunci se va publica numele contribuitorilor spre sciindia. —

In fine după voia pr. on. d. Protopopu Nicolau de Crainicu, a fi de fată, la explicarea legii

și a statutului organic membrilor comitetelor parochiale din tractu, venindu și ocupându seau-nu menit pentru d-sez, conducătoriul conferinților tine o cuventare creștinilor adunati, sfatindu-i a priveghia asupra scărileloru, a le pro-vede cu tot cele necesarie amesuratu legei, — neimplinindu aceste se voru luă scările din mâinile membrilor ei confesionali, — și totu cu acele spese, ba și mai mari voru debui a tiené scăr'a, și altii voru decide de sōrtea scărileloru. — Le ceteșe legea scolară din 1868 articolul 38; — Statutul organic; le explică fia care §, — după care și Par Protopopu asemenea i animēza spre implinirea datorielor loru satia cu scăr'a. — Conducătoriul Petru Fogarasiu ia cuventul, și aduce înainte meritele creștinilor din acestu tractu cu inițierea acestei scările capitale, — accentuează, ca pre lāngă sacrificiul că au facutu, nu se sciu folosi de binele ce urmēza după acel'a, de-si în prezentu nu potu vedé urmāri și folose mari, ci, pruncii, nepotii și stranepotii voru binecuventă tierān'a bine-facatorilor loru pentru inițierea acestei scările, — și în prezentu i animēza a tramite pruncii la scăr'a capitale, — cunoscere parinti, cari bucurosu aru dā pruncii la scără vediendu ca au talente și atragere la invetitoru, — insa din cauza seraciei nu-i pote dā, pentru aceea propune înaintea adunărei, că sa fia asiā de marinosi, și precum au facutu acestu bine cu inițierea scărilei, — sa le jaca la anima și aceea cum sa aiba și folosulu d-la dens'a, — și cum mai multi prunci de priu comune sa cercezedie scăr'a, — și absol-vendu-o, — va grigii a-i dā la felurite meserii de care națiunea romāna are mare lipsa, — dara precum se vede multi prunci vredniei, din cauza seraciei suntu servi, ori remanu la putientelul pa-mentu ce-lu are. Că sa fia bine-facerile loru incoronate, sa jertfesca fia-care familia u n'a cu-pa de bucate din care aru puté invetă 5—6 prunci seraci la scăr'a din Dobrogea. — Aceasta propunere fu primita de buua, — insa, — partea ceea ce debuiā a sprigini acesta causa săntă, aflare de bine a se dechiarā, — precum se voru intielege cu creștinii din fia-care comuna, și voru relatiunā pa-rintii pr. on. d. Protopopu despre acel'u rezultat. — Cunoscu înainte comunele in care va fi rezul-tatul dorit, — cunoscu poporul care lōte cele salutare le imbratisieză și sacrificia ori și ce pentru binele comunei, — déca are cine a le des-coperi din anima binele și folosul ce va urmā. Rezultatul e, — precum va fi de energiosu pre-tulu și invetitorulu in fia-care comuna, asiā va fi și participarea. — Profetezu înainte ca unele comune nu voru participā cu nimic'a. —

S'au tienutu incheierea solemnă că deschiderea, și asiā s'au finit u conf. inv. din tractul Dobrei in acestu anu. —

Protocolul conferinților se va substerne  
Pr. Mar. Cons.

+. +.

Sacele, 23 Aug. 1869.

Domnule redactoru! Unu domnul corespondinte de aici in nr. 58 și 59 ai multu pretiuitului d-vostre divariu „Telegraful Român”, scri-indu despre rezultatul esamenelor semestrali de vera din aceste comune, după ce laudă rezultatul acel'a, și după ce laudă pre invetitorii din Sacele că pre unii dintre cei trei factori imediali ai scărilei, căci acesti'a, pre lāngă toti obstacolii ce-i intempiu, totusi pătruni de grēu'a loru missiune și implinesc datorintele, și le-aru implini cu succesiudoit u intreto mai bunu, déca și cei'a-lalti doi factori din trei adeca: parintii elevilor și preotimea locala și-aru implini acelle datorintie cu scumpetate și déca n'aru lipsi unele aparate scolareloru forțe trebuinciose.

Pre cāndu dicemu dara ca domnul corespondinte pre de o parte lauda scările nōstre și pre invetitorii dela acelea, pre de alta parte, trantesce și lavalesce pre cei'a-lalti doi factori adeca: poporul și preotimea prin lōte noroile, i incriminēza și inferēza cu epitele cele mai obscure și depositorie. Si fiindu ca dle red. noi nu suntemu de opinionea d-vostre ca adeca, dlu corespondinte, impinsu de zelu a vediuto lucrurile pre la noi asiā de negre, ci credem ca domn'a sea din reîntia și cu scopu tendentious arunca asupr'a nōstra acelle inventice și calumnii, fia-ne dara ieriatu și noue, a face unele modește reflecții la acel articulo, și acestea mai cu séma pentru onor. d-vostre publicu ceterior, că nu cum-va acel'a se fia sedusu prin falsele assertiuni ale dlu corespondinte

a crede ca în adeveru asiā este acestu poporu și asiā acesta pretime din Sacele, căci d-vostre dle redactoru de-si locuiti mai departe de Sacele, totu vedem cu bucuria, ca cunosceti mai bine că dlu corespondinte lucrurile de pre aici.

Póte ca dlu coresp. si-a lualu ansa la acestu articolu dela aceea, ca din lōte pările se scrie și se lauda prin jurnale scările, numai din Sacele nu se scrie nimic'a. Da, este adeverat ca de aici nu s'a scrisu mai nimic'a, și acēst'a din cauza, ca noi Sacelenii amu fostu și suntemu de acea parere, ca mai bine sa ne laude faptele, pentru ca amu vediotu, ca din unele pările se scrie și se lauda pre multu și apoi cându cauti in fondu in realitate adeveru celoru scrise, atunci cu durere te desamagesci și vedi ca su laude gōle iera in sapa nimic'a. Deci binevoiti ve rugāmu, a dé putien locu și acestoru potiene descoperiri in multu stimatulu d-vostre di-variul „Telegr. Rom.”

Nu se pote negă dle redactoru! căci este unu adeveru fōrte constatato, ca scările din Sacele suntu unele din cele mai bune scările capitale de confesionea nōstra. Acēst'a este unu adeveru, care afară de dlu corespondinte mai bine-lu constatăza gimnasiulu rom. din Brasovu și Domnii profesori de acolo, cari nu odata, ci mai de multe ori si-au esprimatu multiemirea cu copii iesiti dela noi. Este insa adeveratul și aceea, ca din scările din Sacele nunumai acumu de curendu, daru și mai de multu tiptu, pe cāndu economia de vite, negotiul și agricultur'a erau mai in flōre, pre cāndu Sacelenii imbratisau mai bine aceste rami că scările mai inalte, — an iesitu copii buni și escelenti, dovedam-le orasie din România, unde Sacelenii esclēza că comercianti și agricultori. Nici aceea nu se pote negă că invetitorii din Sacele și cunoscu chiamarea loru, ba inca după cum suntu vre-o cātiva facu onore nunumai noua Sacelenilor, dara tuturor invetitorilor din archidiocesa nōstra, doveda ca pre cāndu se trameteau comisari scolaristi prin protopopiate pentru a tiené conferinție cu invetitorii, trei se denumira dintre invetitorii nostri, și aceea este adeveratul, ca in Sacele, afară de conferințiele anuale, se mai tienu și conferinție lōnare, și intruniri colegiale duminec'a, și ca se iniția o biblioteca scolară, dara nu este mai pucinu adeveratul și aceea, ca la lōte acestea și dlu corespondinte aru trebuu sa scie și de cumva scie n'aru trebuu sa retaca, la lōte acestea dicemu mai multu său mai pucinu a luat parte, și inca parte activa și preotimea; n'aru trebuu sa vite ca déca nu era preotimea cu consilie și concursul seu, mai din lōte aceste intruniri și instituții frumosu, nu se alegé nimic'a. Bine voiasca Domnasea a intrebă pre cei mai vecchi și mai de frunte din invetitorii nostri din Sacele, și atunci se va convinge despre adeverulu acest'a. Deci in ceea ce se atinge de invetitorii suntu și noi de unu acordu cu dlu corespondinte, ca adeca: avem invetitorii harnici bine educati și bine pregătiți pentru chiamarea ce o au, nu suntu insa de acordu și nu putemu consimti cu dlu corespondinte in ceea ce privesc articulul d-sele la cei'a-lalti doi factori imediali ai scărilei adeca: la parintii elevilor, său mai bine disu la poporu și la preotimea locala, căci dlu corespondinte, pre cāndu pre de o parte dicemu lauda pre invetitorii, totu atunci pre de alta parte incriminēza și calumnează poporul și preotimea din Sacele de cei mai indiferenti de cei mai neinteresati, de cei mai neactivi, cuprinsi numai de comoditate și de domn'a lene, fatia cu scăr'a, și aceste assertiuni false nu se potu mai bine combate decât prin fapte, căci faptele suntu testimoniu și documentulu celu mai bunu, prin care se pote comprobă indiferentismul, neinteresarea și neactivitatea cui-va mai bine.

Dlu corespondinte dice ca poporul din Sacele este rece și nepasatoriu facia cu scăr'a, ca de ori care afacere familiară ingrijesc mai multu, numai crescere morală, intelectuala a fiilor și fice-lorul o a negles'o, că se lamenteză asupr'a subtilorloru salarii invetatoresci, că pre invetitorii de multe ori i privesc cu desprețiu și arroganția, și in fine ca aru fi buni bucuroși că sa li se inchida scările. Si de unde lōte aceste peccate? de unde acestu indiferentismu facia cu scările? din nesci-ția, din necrescere, din lips'a de cultura adeverata.

Totu omulu dle corespondinte, căndu voiesce a scrie adeverulu despre una lucru, trebue mai na-inte de lōte să lu studieze bine, să lu cunoscă in lōte pările lui, căci numai atunci va fi in store a vorbi despre densulu cu exactitate și certitudine. Asemenea și scriindu despre unu poporu, trebue

mai înainte sa-i cunoscă modulu de vietuire, sa-i cunoscă poziținea lui socială, sa-i cunoscă imprejurările lui locali, economice și comerciale, fiind ca numai astfelu studioulu din lōte punctele de vedere, vei fi in stare sa aduci o judecata matura, dréptă și fără patima despre acel'u poporu.

Dla dle corespondinte li dai judecata despre poporul rom. din Sacele, și lu osandesci nominu indiferent, egoist, desprețitoru și arroganțu pre unu poporu, pre carele din serierea Diale se vede apriatu, ca de-si locuiesci in Sacele, no'l cunosci. Au nu scii dta ca Sacelenii suntu numai simplii economi de vite, pre cāndu toti ceilalți români din pătră nōstra, cari se mai occupă cu economia de vite adeca: Branenii Resinareni, Seliscenii etc. prelungă economia de vite, carea o pōrtă in micu facia cu Sacelenii, se mai occupă și cu economia cāmpului? căci acești frati au avut sericea a și numai români curati prin comunele lor, pre cāndu ai nostrii in lōte comunele din Sacele sentu amestecati cu secui, cari pōrtă economia cāmpului, și cu cari mai totudēun'a suntu in continue frecări. Au nu scii Dla ca români din Sacele aici in comunele lor, afară de o casa de locuitu, altceva nu posedu nimic'a? Au nu si Dla ca Sacelenii că economi de vite pōrtă acesta economia pre intinsele siesuri ale României, Moldovei, Basarabiei și Turciei? Nu scii Dla ca Sacelenii că economi de vite tota averea loru ce o mai au, — căci de vre-o siése ani incōce cu anii cei ne-roditori, și iernile cele grele, au scadiuto tare — nu scii dicemu, ca tota averea loru este in vite, și ca acēst'a, pre siesurile cele intinse, sta fără adaptare, espusa in voi'a dui tuturor intemplarilor? Nu scii Dla ca averea Sacelenilor că espusa intemplarilor pre acele locuri, intr'unu deceniul se prefacă de dōne trei ori? N'ai vediotu Dla Saceleni, cari înainte cu siése siépte ani erau intre gazdele cele mai de frunte, iera astăzi abie au cu ce sa-si sustie famili'a, ba unii nici atât'a? de n'ai vediotu, atunci nu scii nimic'a din Sacele. N'ai vediotu Dla omeni, cari înainte cu diece ani erau in stare buna erau stăpâni, cu ciobani (pastori) mulți, târla mare, iera adi sunto slugi la slăgile loru de atunci? Nu scii dta ca averea loru, turmele loru de vite, fundu prin tierile numite, Sacelenii suntu siliti a fi mai totu calatori? ca partea cea mai mare a anului o petrecu la vitele loru, și cāndu vinu acasa siedu dōne trei septembri și pornescu iera-si? ca ei la casete loru suntu numai că nisce ospeti? Nu scii Dla, ca vecinu cu vecinu treceu ani la midilociu și nu se vedu unulu pre altilu? nu scii Dla ca copii Sacelenilor cāndu suntu de 11 pāna la 12 ani plecă la economia vitei loru și se mai intorecă abie o parte din trei, cāndu vinu de se casatorescu? Nu scii Dla ca Sacelenii suntu mai totu streini? unulu venit u dela resaritul, altulu dela spusu; unulu dela miédia-nópte și altulu dela miédia di, cari venindu ca ciobani la vite, remānu apoi aci, și se casatorescu cu fete din Sacele?

Considerându-le lōte acestea dle corespondin'e, nu judeci și Dla ce greutate este in Sacele de a fi o cointelegeră fratișca intre toti? vedi dara de unde vine acel'u reu, care lu pomenesci Dla, că lasa pre streini să manipuleze pungile loru, in modulu loru de vietuire, și nu la preotime, unde lu cauti Dla.

(Va urmā.)

Romania.

București, 11 Sept. n.  
(Societatea academică română) mai intarindu-se Lunea trecută și cu dlu Baritiu, sositu nici, după ce-si încheiată începutele lucrării organizatorice, se apucă a desbuta proiectul de ortografa transitória. De o ortografa definitivă astăzi data nu pote se fia vorba, căci într'imprejurările presinti inca nici unii membri ai Academiei nu se arata plecati, a se supune decisiunilor acestui corp, inca nou și putien probat, eu atât' mai putien se pote conta la plecarea guvernului, diuaristiciei și celoru-lalti literati. Vorbă este asiā dara de unu metodu de scriere provisoriu, de care sa se servescă și Academia in afacerile sale, și toti acei'a cari aru voi a se acomoda exemplului ei.

Pāna acum in patru sledintie urmāra a si desbutute cestiuni de ortografa, prim'a cestiune fu: déca pentru inlesnirea provisoria, consunantile, d, t și s, aru trebuu semnatu cu cedile in casurile cāndu înainte de i și schimba sunetul? La in-

ceputu dnii academicii Laurianu, Sionu, Babesiu și Sbier'a, ba chieru și Heliade, Massimu și Romanu din comisiune, erau pentru cedile; după o dispută insă de două dle mai toti parasiră acelaș parere, nevrindu să recunoște momente de oportunitate aici provizoriu. Astfel însă se decise cu 10 voturi contra 2, pentru respingerea cedilelor; numai Sbier'a rămasă din principiu, Babesiu din oportunitate pentru cedile.

A doua regula, ce se decise fu, ca — după c' s' g., când înainte de i pastră sunetul, sa se intercaleze unu h. Decisiunea se face cu 11 contra 1 votu adică alu dlui Massimu, carele se dechiara mai plecată a primi — totu din alfabetul latinu pre k, decât pre h.

A treia cestiu ce se desbatu în două siedintie fără a fi încă deslegată ori decisa, este: dacă este a se admite duplicarea consonantilor? Într-acea cestiu cei mai aprigi operatori ai duplicatiunilor suntu dnii: Heliade, Laurianu și Ionescu; cei mai rezolui contrari suntu: Massimu, Sbiera și Romanu. Dar majoritatea precumpenitória pare a fi contră dupliacărilor afara de casurile de compuștiune cu in, și mai că nu e indoiéla, cumca duplicarea în mediuclusul cuvintelor nu va fi primită.

Intr-acea desbaterea ortografică se va întrerumpe pentru a face locu desbaterei programului siedintelor publice, de cari se voru tiené dove său trei, anume pentru discursurile de recepțiune a noilor membri. Siedintele — asié se vede, ca se voru urmă necurmatu pâna la cea din urma diaoa după statutu, adică pâna la 15/27 Septembre, dacă cumva prin îndepartarea neincunguriavera a unor membri, tineră de siedintie plenarie n'ar deveni imposibile. Dejă alu Sbiera și-a insinuatu caletoria neamenavera pre luni sér'a. „Alb.”

### Varietăți.

\*\* Excelenția Sea ministrulu de culte și instrucțiunea publică, Bar. E ötvös ne spune „K. K.” a intreprinsu o caletoria in Transilvani'a. Pre Luni adică mâne, lu ascépta in Clusiu, unde se facu pregatiri de a-lu primi serbatoresce.

\*\* Academ'ia reg. de drepturi din Sabiu. Dupa cum se aude, in urm'a unei ordonanții a in. ministeriu de culte și instrucțiunea publică, cursulu de trei ani la academi'a de drepturi de aici încea de totu cu incepștul anului scol. 1869/70. Numai acei ce suntu primiti din anii precedenți in trieniu voru pute termină după planul de invatiamente de pâna acum. Inscrerile cele noue din anul acesta se potu face numai pre patru ani.

\*\* (Sciri de schimbări in ministeriu). Se vorbesce, ca contele András ară avea de cugetu a depune portofelul de ministru alu aparării tierii și lo va primi Baronulu Iosifa Vécsey.

\*\* (Manevră) In Septembre s'a inceputu in giurul Sabiului exercitiurile tactice ale mai multor trupe concentrate aci și giuru. Celu dinău exercitiu a fostru defendarea Slimnicului de către garnison'a din Sabiu sub comand'a dlui GM. cavaleriu de Reichetzer in contra trupelor de sub comand'a GM. Baronu Cleudgen și cavaleriului de Auzenberger. Cesti din urma se pareau a repinge garnison'a de aici, inse din cauza unei ploii repepe, ce au venit pre tempulu operatiunei fura siliti a se retrage.

In 15 Sept. a fostu tem'a exercitielor celor mari că trupele ce veneau dela Brasovu avendu cursu de două batalioni din reg. de infanteria Molinary și un'a de venatori, se impinga pre cele ce se asiediasera la Vestemu și concurrentia spre Turnul rosu. Atacatorii au și corespunsu problemei, cu tóte ca cei atacati se apară barbatescu. Eri s'au incheiatu exercitiile.

\*\* Comisiunea mestecata pentru regularea frontarielor s'a intrunitu din septam'na trecuta. E sperantia ca lucrările ei voru ave unu resultat satisfactoriu pentru ambe părțile.

\*\* Bani ce au se ese din cursu, Cedulile de 10 cr. precum și bucatile de 10 cr. (casia numitii sieser) trebuie schimbati la cassele provinciale pâna la 31 Marte 1870. Dala 1 Aprilie 1870 in colo nu se potu schimbă banii acesta de cătu in Bud'a la cas'a centrală a statului.

\*\* Tergulu de tómna alu Sabiu din astu anu se poate numi in tota pri-vint'a bunu. Tergulu de vite cornute a fostu ceva mai slabutiu din cauza bôlei de gura și picioare, ce

domnesce și acum între vitele cornute, dar pentru aceea preluriile loru totusi au fostu mari. Dintre ele de jugu s'a vendutu la 1600 de capete, preluriile deosebite după calitate, o parechia de boi 150—400 fl. — Asemenea și dintre cai s'au petrecut la vr'o 800 de capete a 30—400 fl. Oii și berbeci s'au petrecut circa 4300 cu 9—12 fl. Tergulu celu slobodu anca a fostu bine cercetat alău de venditori cătu și cumparatori, și au avut unu rezultatu imbucuratoriu pentru toti, cu deosebire articolii de industria au fostu cătu de bine reprezentati și forte cercetati din partea tierenilor,

cari anca și-au vendutu cu preturi bunisiori productele loru.

Ce privesc unsorile, acele anca au fostu cătate bine, asiá 100 punti unsore de porc cu 34 fl. slanin'a (clis'a) 30 fl. seu 24 fl. sapunul 25 fl. luminari de seu 37 fl. Dintre productele crude s'au vendutu 1 pareche de pei de bou cu 36—45 fl. — de vaca 18—26, lân'a s'a vendutu cea mai fina 38—40 fl.; mai ordinara 32—34, cânep'a cu 18—22 fl. v. a.

### L I S T A

despre numerii sortiilor trasi la ocasiunea sortituirii filantropice arangiate in folosul fondului Asociației naționale in Aradu, pentru cultur'a poporului român, și esecutate, în óra de repansu a petrecerei de dantu tienuta la 1 Septemb're nou 1869.

(Urmare din nr. tr.)

Numerulu	Sortiului	Castigului	Descrierea castigului	Numele donatorului
	trasu	gului		
5823	2		Unu losu de statu din anul 1864 in valore nominala de 100 fl.	Asociația națională pentru cultur'a poporului român in Aradu.
5853	69		Un'a icôna (Die Sennhüten im Canton Bern) in rama aurita cu iéga, desemnă de mâna pr.	Dsior'a Hermin'a Dereșe din Aradu.
5902	97		O caciula comoda, din lână colorita cu fire de bronzu, și cincurelu cu fire de auru, m. p.	Dsior'a Ros'a Ardeleanu din Chitighazu.
5968	102		Una portofoliu de sigare, lucratu cu margele, ms. pr.	Dsior'a Mari'a Mihailoviciu din Orade-mare.
6013	24		Unu ateragiu de vestimente in cadră de lemn scobit, decorat cu brodaria de margele, cu franghii de auru pre postavu rosiu ms. pr.	Dsior'a Etel'a Bonciu din Aradu.
6028	59		O caciula comoda din catifea brodarita cu fire de auru și cu cincure u de auru ms. pr.	Dsior'a Cristin'a Goronu din Aradu.
6042	144		Tasa sub lampa, de lână colorita, cusuta cu margele, ms. pr.	Dsior'a Paulin'a Ratiu, din Aradu.
6177	9		Unu covoru lucratu in brodaria in lână de berolinu, ms. pr.	Dsioarele Emilia și Aurelia Popoviciu din Comlosiu (St. An'a vechi'a).
6185	146		O tasa de lampa indrită din lână de berlinu ms. pr.	Dn'a Angelin'a Dogariu nasc. Arcosi, din Aradu.
6267	126		Una atramentariu in forma de bute, din iéga pre tasa de lemn, decorata cu bronzu.	Dsior'a Non'a Ilieviciu din Chitighazu.
6327	143		Invelitorie de camisiu de ciubucu, din matasu ms. pr.	Dsior'a Mari'a Vancu de Teiușiu, din Sîri'a.
6368	149		O tienatorie de tül pentru ciubucu, formatu de papusia, cu tricoloru naționalu ms. pr.	Dsior'a Mari'a Vancu de Teiușiu, din Sîri'a.
6628	40		Unu busonariu de perete lucratu pre postavu rosiu cu brodaria de margele, ms. pr.	Dsior'a Ecaterina' A. Popoviciu din Aradu.
6632	134		O tasa de lampa, legata din margele, colorite ms. pr.	Dsior'a Emilia Cornea din Chis-Ineu.
6721	103		Unu portagiu de moneta, lucratu in cordi de matasa cu colori naționali, ms. pr.	Dsior'a Sidonia Oberenezu din Aradu.
6846	145		O ciotarită de masa, lucrată din marele ms. propri.	Dsior'a Mari'a Popoviciu din Caransebeșiu.
6877	158		Unu aratatoriu pentru cărti de cetitu, brodatu cu margele ms. pr.	Dsior'a Veronic'a Cuciovsky, din Oradea-mare.
6907	100		Unu portofoliu de sigare, cu brodaritura de margele ms. pr.	Dsior'a Em'a Fizesianu din Toracelu-micu.
6916	88		O perina de orologiu, brodarita cu margele, pre postamentu de catifea, ms. pr.	Dn'a Ana' Mi'lescu nasc. Ratiu din Pest'a.
6928	76		O parechia de pantofi, brodariti, ms. pr.	Dn'a Caliope Boiu, din Săbiu.

(Va urmă.)

Nr. 1366—1869.  
E. K. B.

### P u b l i c a r e.

Esamenul de statu pentru economii silvanali de sine statotori, precum și pentru personalulu auxiliare technicu, și pentru cel'a sentitoriu silvanale, se va tiené pre anul acesta in 15. Novembre in Clusiu.

Acésta se aduce la cunoștința publică cu acea observare, cumca petițiunile bine instruite spre scopul admiterei la acestu esamenu de statu au de a se inainta celu multu pâna in 20 Octobre a. c. la acestu comisariatu regescu pre calea oficielor anistatorie.

Clusiu in 12 Sept. 1869.  
Dela comisariu reg. transilvano.

### S'au perdutu !

doi cai ai lui Savu Borcea din Salis de înoptea de 7 Septembre cal. n. a. c. din cîmpu dela

pasiune. Unu calu e venetu-albu-galbuiu, de 3 ani; alu doilea e o iépa negra de vre-o 8 ani și cu coda smulsa, inferata cu semnul W.

Tóte on, deregatorii respective de aici și din România suntu rugate la casu de săru presentă la vre unu tergu seu altcumy'a cineva cu caii acesta ai oprî și pre calea sea a incunoscintia pre pagubitulu.

### A V I S U

Inscrerile la norm'a și gimnasiulu român grorientale din Bradu—Comitatulu Zarandului—pentru anul scolasticu 1869/70 se voru incepe in 10 Septembre și voru dura pâna in 17/29 Sept.; ier' in 18/20 Sept. se voru incepe prelegerile regulatu. Acésta se aduce publicamente la cunoștința.

Bradu 24. Augusto 1869.  
Directiunea gimnasiale  
M. Lazaru.  
Prot.